

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp

*Journal of Traditional Medical
Complementary Therapies*

Cilt Vol 3 Sayı No 1 Yıl Year 2020

EDİTÖR - EDITOR

Prof. Dr.Ahmet AKGÜL, *İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye*

İNGİLİZCE DİL EDİTÖRÜ - ENGLISH LANGUAGE EDITOR

Dr. Çiğdem GEREKLİOĞLU, *Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adana, Türkiye*

BİYOİSTATİSTİK DANIŞMANI - CONSULTANT IN BIostatISTICS

Dr. Özlem TOLUK, *Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bursa, Türkiye*

YAYIN KURULU - EDITORIAL BOARD

- Dr. Altunay AĞAOĞLU, *İzmir, Türkiye*
Dr. Mustafa Hulusi AĞAOĞLU, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Hülya AKAN, *Giresun, Türkiye*
Dr. Türkan AKBAYRAK, *Ankara, Türkiye*
Dr. Melahat AKDENİZ, *Antalya, Türkiye*
Dr. Mehmet ALIUSTAOĞLU, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Abdülkerim ALPINAR, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Birsan ALTAY, *Samsun, Türkiye*
Dr. Ceyhan ALTUN, *Ankara, Türkiye*
Dr. Tuncay Müge ALVUR, *Kocaeli, Türkiye*
Dr. Yalçın ARAL, *Yozgat, Türkiye*
Dr. İnci ARIKAN, *Kütahya, Türkiye*
Dr. Onur ARMAĞAN, *Eskişehir, Türkiye*
Dr. Filiz ARSLAN, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Didem ARSLANTAŞ, *Eskişehir, Türkiye*
Dr. Ali Timuçin ATAYOĞLU, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Selma AYDIN ÇETİNKAYA, *Ankara, Türkiye*
Dr. Nur AYDINLI, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Ferda AYHAN YALÇIN, *İzmir, Türkiye*
Dr. Buket AYNAN, *Diyarbakır, Türkiye*
Dr. Ömer AZAL, *Ankara, Türkiye*
Dr. Celaletdin Avni BABACAN, *Ankara, Türkiye*
Dr. Hüseyin BALCIOĞLU, *Eskişehir, Türkiye*
Dr. Hüseyin Avni BALCIOĞLU, *İstanbul, Türkiye*
Dr. İbrahim BALCIOĞLU, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Arif Ahmet BAŞARAN, *Ankara, Türkiye*
Dr. Mehmet Dinçer BİLGİN, *Aydın, Türkiye*
Dr. Nafiz BOZDEMİR, *Adana, Türkiye*
Dr. Nihal BÜYÜKUSLU, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Sevgi CANBAZ, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Beyhan CENGİZ ÖZYURT, *Manisa, Türkiye*
Dr. Ayşe Beyhan Lale CERRAHOĞLU, *Manisa, Türkiye*
Dr. Ali CEYLAN, *Diyarbakır, Türkiye*
Dr. Hasan Şenol COŞKUN, *Antalya, Türkiye*
Dr. Özlem COŞKUN, *Ankara, Türkiye*
Dr. Ufuk ÇAĞIRICI, *İzmir, Türkiye*
Dr. Hüsnüye ÇALIŞIR, *Aydın, Türkiye*
Dr. Deniz ÇALIŞKAN, *Ankara, Türkiye*
Dr. Medine ÇALIŞKAN YILMAZ, *İzmir, Türkiye*
Dr. Yasemin ÇAYIR, *Erzurum, Türkiye*
Dr. Kadir ÇETİNKAYA, *Ankara, Türkiye*
Dr. Kıvanç ÇEVİK, *Manisa, Türkiye*
Dr. Bahauddin ÇOLAKOĞLU, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Serap DEMİR, *Mersin, Türkiye*
Dr. Serpil DEMİRAĞ, *Aydın, Türkiye*
Dr. Ayşe DİLEK, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Leyla DİNÇ, *Ankara, Türkiye*
Dr. Adile Berna DURSUN, *Rize, Türkiye*
Dr. Şule ECEVİT ALPAR, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Mehmet Ali ELMACIOĞLU, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Hatice Rana ERDEM, *Kırşehir, Türkiye*
Dr. Yurdagül ERDEM, *Kırıkkale, Türkiye*
Dr. Dilek ERGİN, *Manisa, Türkiye*
Dr. Sibel ERKAL İLHAN, *Ankara, Türkiye*
Dr. E Erdal ERŞAN, *Niğde, Türkiye*
Dr. Gaye ERTEN YURDAGÜL, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Şule GÖK, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Umut GÖK BALCI, *İzmir, Türkiye*
Dr. Ethem GÜNEREN, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Seçil GÜNHAR ARICA, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Gülşah GÜROL ARSLAN, *İzmir, Türkiye*
Dr. Savaş GÜRSOY, *Gaziantep, Türkiye*
Dr. Rabia HACIHASANOĞLU AŞILAR, *Yalova, Türkiye*
Dr. Mehmet HACIYANLI, *İzmir, Türkiye*
Dr. Çiçek HOCAOĞLU, *Rize, Türkiye*
Dr. Turgut İPEK, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Ayşegül İŞLER DALGIÇ, *Antalya, Türkiye*
Dr. Tahir KAHRAMAN, *Karabük, Türkiye*
Dr. Canan KARAALP, *İzmir, Türkiye*
Dr. Mehmet Gürhan KARAKAYA, *Muğla, Türkiye*
Dr. Nazan KARAOĞLU, *Konya, Türkiye*
Dr. Ertuğrul KAYA, *Düzce, Türkiye*
Dr. Rümeyza KAZANCIOĞLU, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Gülbahar KESKİN, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Fatih Mehmet KIŞLAL, *Ankara, Türkiye*
Dr. Ahmet Nesimi KİŞİOĞLU, *Isparta, Türkiye*
Dr. Yavuz Bülent KÖSE, *Eskişehir, Türkiye*
Dr. Mehmet Ali KURÇER, *Zonguldak, Türkiye*
Dr. Nimet Emel LÜLECI, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Aliye MANDIRACIOĞLU, *İzmir, Türkiye*
Dr. Nihat MERT, *Van, Türkiye*
Dr. Selma METİNTAŞ,
Dr. Selçuk MİSTİK, *Kayseri, Türkiye*
Dr. Cengiz MORDENİZ, *Tekirdağ, Türkiye*
Dr. Kamil Fehmi NARTER, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Hüseyin NAZLIKUL, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Fatma NİŞANCI KILINÇ, *Kırıkkale, Türkiye*
Dr. Numan NUMANOĞLU, *Ankara, Türkiye*
Dr. Ayşe Ferda OCAKÇI, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Pınar OKYAY, *Aydın, Türkiye*
Dr. Selma ÖNCEL, *Antalya, Türkiye*
Dr. Muhammed Fatih ÖNSÜZ, *Eskişehir, Türkiye*
Dr. Hanefi ÖZBEK, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Bekir ÖZBİLİM, *Antalya, Türkiye*
Dr. Müesser ÖZCAN, *Muğla, Türkiye*
Dr. L Hilal ÖZCEBE, *Ankara, Türkiye*
Dr. Alis ÖZÇAKIR, *Bursa, Türkiye*
Dr. Nuray ÖZGÜLNAR, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Mustafa ÖZKAN, *Diyarbakır, Türkiye*
Dr. Neslihan ÖZKAN, *Bursa, Türkiye*
Dr. Seyhan Sonar ÖZKAN, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Adem ÖZKARA, *Ankara, Türkiye*
Dr. Erol ÖZMEN, *Manisa, Türkiye*
Dr. Dilek ÖZTAŞ, *Ankara, Türkiye*
Dr. Ali Özden ÖZTÜRK, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Gökhan Tuna ÖZTÜRK, *Ankara, Türkiye*
Dr. İrfan ÖZYAZGAN, *Kayseri, Türkiye*
Dr. Hakan PARLAKPINAR, *Malatya, Türkiye*
Dr. Hülya SAĞMANLILIGİL ÖZDEMİR, *Van, Türkiye*
Dr. Hatice Nil SARI, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Oktay SARI, *Ankara, Türkiye*
Dr. Deniz SAY ŞAHİN, *Burdur, Türkiye*
Dr. Meral SERTEL, *Kırıkkale, Türkiye*
Dr. Emine Ümit SEVİÇ, *Lefkoşa, TRNC*
Dr. Veliddin Canfeza SEZGİN, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Ali Korhan SİĞ, *Ankara, Türkiye*
Dr. Media SUBAŞI BAYBUĞA, *Muğla, Türkiye*
Dr. Ömür ŞAYLIGİL, *Eskişehir, Türkiye*
Dr. Leman ŞENTURAN, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Sera ŞİMŞEK DERELİOĞLU, *Erzurum, Türkiye*
Dr. Cüneyt TAMAM, *Mersin, Türkiye*
Dr. Lut TAMAM, *Adana, Türkiye*
Dr. Şafak TANER, *İzmir, Türkiye*
Dr. İffet İrem TATLI ÇANKAYA, *Ankara, Türkiye*
Dr. Arzu TAY, *Diyarbakır, Türkiye*
Dr. Şükrü TORUN, *Eskişehir, Türkiye*
Dr. Nuran TOSUN, *Gaziantep, Türkiye*
Dr. Mustafa TÖZÜN, *İzmir, Türkiye*
Dr. Fahriye TUĞBA KÖŞ,
Dr. Mustafa Tayfun TURAN, *Kayseri, Türkiye*
Dr. Nurver TURFANER SİPAHİOĞLU, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Muveddet Emel TÜFEKÇİ ALPHAN, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Ülkü Aygen TÜRKMEN, *İstanbul, Türkiye*
Dr. Serpil UĞUR BAYSAL, *İzmir, Türkiye*
Dr. Ayşe UZ, *Ankara, Türkiye*
Dr. Sarp ÜNER, *Ankara, Türkiye*
Dr. Zeliha ÜNLÜ, *Manisa, Türkiye*
Dr. Mesut Abdülkerim ÜNSAL, *Çanakkale, Türkiye*
Dr. Çağatay ÜSTÜN, *İzmir, Türkiye*
Dr. Bülent YALÇIN, *Ankara, Türkiye*
Dr. Gülşah YAŞA ÖZTÜRK, *Adana, Türkiye*
Dr. Zeliha YAZICI, *İstanbul, Türkiye*

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp

Journal of Traditional Medical
Complementary Therapies

Türkiye Klinikleri tüm işlemlerini elektronik ortamda internet üzerinden yürütmektedir. İşlemlerinizi "kullanıcı adı ve şifrenizi" kullanarak www.turkiyeklinikleri.com adresinden yapabilirsiniz.

Yeni kayıt olmak için; www.turkiyeklinikleri.com adresinden önce "Online Makale İşlemleri" butonuna daha sonra "Yeni Kullanıcı" linkine tıklayınız.

Sorularınız için;

Bilgi İşlem Servisi

Tel: 0312 286 56 56 / 115

e-posta: bilgisistem@turkiyeklinikleri.com

Türkiye Klinikleri Dergilerine makale göndermek için; www.turkiyeklinikleri.com adresindeki "Online Makale İşlemleri" butonunu tıklayınız (Yalnız bu yolla gönderilen makalelere işleme alınmaktadır).

Makale yazım kuralları için; www.turkiyeklinikleri.com adresindeki "Dergiler ve Kitaplar" butonundan ilgili derginin internet sitesine erişerek "Yazım Kuralları" linkini tıklayınız.

Makalelerle ilgili görüşmek için;

Yazı İşleri Servisi

Tel: 0312 286 56 56 / 123

e-posta: yaziisleri@turkiyeklinikleri.com

Türkiye Klinikleri Dergilerine abone olmak ve yayımlanmış diğer sayılarına ulaşmak için; www.turkiyeklinikleri.com adresindeki "Online Alışveriş" linkini tıklayınız.

Abone işlemleriyle ilgili görüşmek için;

Abone ve Halkla İlişkiler Servisi

Tel: 0312 286 56 56 / 118

e-posta: abone@turkiyeklinikleri.com

Türkiye Klinikleri Dergilerine reklam vermek için;

Pazarlama Satış-Proje Servisi

Tel: 0312 286 56 56 / 152

e-posta: pazarlama@turkiyeklinikleri.com

DERGİNİN TAM ADI: Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Dergisi

DERGİNİN KISALTILMIŞ ADI: J Tradit Complem Med

YAYIN PERİYODU VE TÜRÜ: 4 ayda bir olmak üzere, yılda 3 sayı (Nisan-Ağustos-Aralık) yayımlanır.

Yerel süreli yayın.

YAYIN HAKKI: Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Dergisi'nde yayımlanan yazılar, resim, şekil ve tablolar yayıncının yazılı izni olmadan kısmen veya tamamen herhangi bir vasıta ile basılamaz, çoğaltılamaz. Bilimsel amaçlarla (kaynak göstermek kaydıyla) özetleme ve alıntı yapılabilir. Dergide yayımlanan yazı, şekil ve resimlerden yazarları, ilan ve reklamlardan firmaları sorumludur.

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Dergisi hakemli bir dergidir.

Türkiye Klinikleri dergileri halka açık yerlerde satılmaz. Sağlıkla ilgili kişi ve kurumlara abonelik usulü gönderilir.

İNDEKSLENDİĞİ DİZİNLER

- EBSCO/Academic Search Ultimate
- Index Copernicus
- TÜBİTAK/ULAKBİM-TR Dizin
- Türkiye Atıf Dizini
- Türkiye Klinikleri Tıp Veri Tabanı

Yayıma verilmiş tarihi: 18.03.2020

BASILDIĞI YER-BASIMCI-YAYIMCI

Ortadoğu Reklam Tanıtım Yayıncılık Turizm Eğitim İnşaat Sanayi ve

Ticaret A.Ş. adına

İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Prof.Dr. Hikmet Akgül

Yönetim Yeri:

Türkocağı Cad. No:30 06520 Balgat/Ankara/Türkiye

Tel : 0 312 286 56 56

Faks : 0 312 220 04 70

e-posta : info@turkiyeklinikleri.com

web : www.turkiyeklinikleri.com

Türkiye Klinikleri

Online ISSN: 2630-6425

All procedures regarding Türkiye Klinikleri publications are online. Türkiye Klinikleri web site can be reached through www.turkiyeklinikleri.com, all transactions can be made with a username and password.

New Users; can be reached through <http://www.turkiyeklinikleri.com/default/en-index.html>. Use Online Article Submission link and then click on New Registration.

For questions and comments;

Data Processing Department

Phone: +90 312 286 56 56 / 146

E-mail: bilgisistem@turkiyeklinikleri.com

To send articles to Türkiye Klinikleri Journals; click on Online Article Submission link at <http://www.turkiyeklinikleri.com/default/en-index.html>. For consideration, all articles must be submitted online. Articles submitted in other forms will not be considered.

Rules and regulations for manuscript writing; can be reached through <http://www.turkiyeklinikleri.com/default/en-index.html>. Use "Journals and Books" link to reach the list of journals. Click on related journal to reach "Editorial Policies" regarding the journal. For question regarding manuscripts;

Manuscript Editing Department

Phone: +90 312 286 56 56 / 146

E-mail: yaziisleri@turkiyeklinikleri.com

To subscribe and to reach former issues of Türkiye Klinikleri Journals; click on "Online Subscription" at <http://www.turkiyeklinikleri.com/default/en-index.html>.

To subscribe;

Subscription and Public Relations Department

Phone: +90 312 286 56 56 / 146

E-mail: abone@turkiyeklinikleri.com

To place advertisements;

Marketing Sales-Project Department

Phone: +90 312 286 56 56 / 146

E-mail: pazarlama@turkiyeklinikleri.com

COMPLETE TITLE OF THE JOURNAL: Journal of Traditional Medical Complementary Therapies

ABBREVIATED TITLE OF THE JOURNAL: J Tradit Complem Med

PUBLICATION TYPE AND PERIODS: Journal of Traditional Medical Complementary Therapies is published 3 times a year (April-August-December).

COPYRIGHT: All articles, drawings, figures and tables published in Journal of Traditional Medical Complementary Therapies cannot be reproduced in whole or in part without prior written permission from the publisher. Only for scientific purposes summarizing and quotations can be done with the condition of proper citations listed as references. Responsibility of the articles, figures and photos belongs to authors. And advertising parties are fully responsible for their advertisements.

Journal of Traditional Medical Complementary Therapies is a refereed journal.

Türkiye Klinikleri Journals cannot be sold by second parties, but will be distributed to persons in the related fields of health through subscriptions.

INDEXED or ABSTRACTED in

- EBSCO/Academic Search Ultimate
- Index Copernicus
- TÜBİTAK/ULAKBİM-TR Dizin
- Türkiye Citation Index
- Türkiye Klinikleri Medical Database

PUBLISHING HOUSE-PUBLISHER

On behalf of Ortadoğu Reklam Tanıtım Yayıncılık Turizm Eğitim

İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.

General Manager:

Prof. Hikmet Akgül, M.D.

Administration Address:

Türkocağı Cad. No:30 06520 Balgat/Ankara/Türkiye

Phone : +90 312 286 56 56

Fax : +90 312 220 04 70

e-mail : info@turkiyeklinikleri.com

web : www.turkiyeklinikleri.com

J Tradit Complem Med. 2020;3(1)